

**СОВЕТ УСАДСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**
422710, Республика Татарстан, Высокогорский район,
с.Усады, ул. Советская,41

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
УСАД АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**
422710, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Усад авылы, Совет ур, 41

Тел./факс: +7(84365) 73-2-75, e-mail: Usad.Vsg@tatar.ru

РЕШЕНИЕ
от «27 » март 2018 ел

КАРАР
№ 119

«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдэләрен раслау турында» карар проекты хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 19 пункты, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалыгы министрлыгының 2017 елның 13 апрелдәге 711/ПР номерлы «Жирлекләр, шәһәр округлары, шәһәр эчендәге районнар территорияләрен төзекләндерү кагыйдэләрен эзерләү өчен методик тәкъдимнәр раслау турында» боерыгы, «Усад авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 19 статьясындагы 3 өлешенә 3 бүлегенә, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Усад авыл жирлеге территориясендә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү тәртибе турындагы нигезләмәгә таянып, «Усад авыл жирлеге территорияләрен төзекләндерү кагыйдэләрен эзерләү өчен методик тәкъдимнәр раслау турында» боерыгы нигезендә 2017 елның 13 мартындагы №78

КАРАР БИРДЕ:

1. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдэләрен раслау турында» карар проектын 1 нче кушымта нигезендә кабул итәргә.

2. Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлеге гражданның Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдэләре проекты буенча фикер алыша торган проектны исәпкә алу тәртибен кушымта нигезендә, N 2.

3. 2018 елның 14 апрелдә 14.00 сәгатьтә Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлеге территориясендә 422710 адресы буенча Төзекләндерү кагыйдэләре проекты буенча гавами тыңлаулар уздырырга: Татарстан Республикасы, Биектау районы, Усад авылы, Совет ур., 41..

3.1. Кергән искәrmәләрне һәм тәкъдимнәрне сузык һәм ачык карау, гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру, «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдэләрен раслау

турында» Совет карарын эзерләү өчен түбәндәге составта махсус комиссия төзергә:

1. Тябин А.А. - Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл җирлеге башлыгы, комиссия рәисе

Комиссия әгъзалары:

2. Биктаһирова Р.А. - Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл җирлеге ИК секретаре, комиссия секретаре;

3. Хәлиуллин Ф.К. пенсионер, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл җирлеге депутаты;

4. Вәлиуллина Н.Н. - Усад мәдәният йорты директоры, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл җирлеге депутаты;

5. Нигъмәтжанова Д.В. - «Усад амбулаториясе» ВОП шәфкәт туташы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл җирлеге депутаты.

3.2. Ачык тыңлаулар нәтижәләрен Биектау муниципаль районының рәсми сайтында халыкка җиткерергә.

3.3. Комиссияләр, кәргән кәсәтүләрен һәм тәкәдимнәрен, гавами тыңлауларның нәтижәләрен исәпкә алып, карар проектын эзерләргә һәм билгеләнгән тәртиптә Усад авыл җирлеге советын карауга һәм кабул итүгә тәкәдим итәргә.

4. Әлеге карар Биектау муниципаль районының Интернет чәлтәрендәге рәсми сайтта <http://vysokaya-gora.tatarsta.ru/> һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат порталында урнаштырып җиткереләргә тиеш <http://pravo.tatarsta.ru/>.

5. Әлеге карарның үтәләшен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам

Усад авыл җирлеге башлыгы
Биектау муниципаль районы

А.А.Тябин

**СОВЕТ УСАДСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

422710, Республика Татарстан, Высокогорский район,
с. Усады, ул. Советская, 41

проект
**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
УСАД АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

422710, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Усад авылы, Совет ур., 41

Тел./факс: +7(84365) 73-2-75, e-mail: Usad.Vsg@tatar.ru

РЕШЕНИЕ

«___» _____ 2018 ел

КАРАР

№ ____

**Татарстан Республикасы Биектау
муниципаль районының Усад авыл
жирлеге территориясен төзекләндерү
кагыйдәләрен раслау турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 2017 елның 13 апрелдәге 711/ПР номерлы «Жирлекләр, шәһәр округлары, шәһәр эчендәге районнар территорияләрен төзекләндерү кагыйдәләрен әзерләү өчен методик тәкъдимнәр раслау турында» боерыгы, «Усад авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, Усад авыл жирлеге советы нигезендә **КАРАР БИРДЕ:**

1. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен» кушымтасы нигезендә расларга.

2. Усад авыл жирлеге Советының «Усад авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү, чисталык һәм санитария тәртибен тәмин итү кагыйдәләрен раслау турында» 2015 елның 26 маендагы 316 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга..

3. Әлеге карарны Биектау муниципаль районының Интернет челтәрендәге рәсми сайтта <http://vysokaya-gora.tatarsta.ru> һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат порталында урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә тиеш <http://pravo.tatarsta.ru>.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

Совет рәисе,

Авыл жирлеге Башлыгы

А.А.Тябин

Кушымта
УТВЕРЖДЕНО:
Усад Советы карары Биектау
авыл жирлеге Татарстан Республикасы
муниципаль районы ____
елның «____» ____ № _

Кагыйдә

Усад авыл жирлеге муниципаль берәмлеге, Биектау муниципаль районы территориясендә төзекләндерү Татарстан Республикасы

1. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Төп нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлеге территориясен (алга таба - Кагыйдәләр) төзекләндерү кагыйдәләре Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлеге территориясен (алга таба - жирлек) санитария кагыйдәләре нигезендә җыештыру һәм карап тоту эшләрен башкару тәртибен билгели һәм жирлектә чисталыкны һәм тәртипне тәмин итү буенча бердәм нормалар һәм таләпләр, биналарны (торак йортларны да кертеп), корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен тышкы кыяфәтенә, тиешле биналарның һәм корылмаларның алгы коймаларын тышкы кыяфәтенә һәм коймаларын, төзекләндерү һәм аларны үтәү ешлыгын карап торучу буенча эшләр исемлеген билгели, шулай ук милекчеләр (биналар) һәм алар янындагы территорияләргә төзекләндерү, жирлек территориясен төзекләндерү оешмаларында (урамнарны) катнашу тәртибен (территорияләргә яктыртуны да кертеп, территориягә яшелләндерүгә дә кертеп) билгели. Кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту).

1.2. Әлеге Кагыйдәләрнең хокукый нигезе булып Россия Федерациясе Конституциясе, "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 июнендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында" 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон, "Житештерү һәм куллану калдыклары турында" 1998 елның 24 июнендәге 89-ФЗ номерлы Федераль закон, "Әйләнә-тирә мохитне саклау турында" 2002 елның 10 гыйнварындагы N 7-ФЗ номерлы Федераль закон, "Төзелешне оештыру", БДБ һәм 89-80 "Сәнәгать предприятиеләренә генераль планнары", 2.07.01-89 "Шәһәр төзелеше. "Эшләр житештерү һәм кабул итү кагыйдәләре" шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү", СНИП III-10-75. Территориягә төзекләндерү", Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалыгы министрлыгының 2017 елның 13 апрелдәге N 711/пр (алга таба - Методик тәкъдимнәр), "Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы белән расланган муниципаль берәмлекләр территорияләргә төзекләндерү буенча нормалар һәм кагыйдәләр эшләү

буенча методик тәкъдимнәр.

1.3. Жирлектә территорияләрне төзекләндерү һәм санитар карап тоту өчен җаваплы субъектлар түбәндәгеләр була: 1) дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге, өченче затларга биләүгә һәм (яисә) аннан файдалануга тапшырылган территорияләр һәм төзекләндерү объектлары буенча - әлеге объектларның хужалары һәм (яисә) файдаланучылары (физик һәм юридик затлар);

2) дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге, өченче затларга биләүгә һәм (яисә) аннан файдалануга тапшырылмаган территорияләр һәм төзекләндерү объектлары буенча - тиешенчә дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары;

3) милекнең башка рәвешләрендәге территорияләр һәм төзекләндерү объектлары буенча - объектлар һәм территорияләр милекчеләре (физик һәм юридик затлар). Территорияләрне төзекләндерү һәм санитар карап тоту бурычлары я төзекләндерү һәм санитар карап тоту өчен җаваплы турыдан-туры субъектлар, йә төзелгән шартнамәләр нигезендә башка затлар тарафыннан башкарыла.

1.4. Территорияләрне жыештыру һәм санитар карап тоту, чисталыкны һәм тәртипне саклау, эшләр башкаруны координацияләү, эшләр башкаруның срокларын һәм сыйфатын тикшереп тоту буенча шартнамәләр һәм муниципаль контрактлар төзү Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлегә башкарма комитетына йөкләнә.

1.5. Әлеге Кагыйдәләр ведомствога карауларына һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә барлык оешмалар, жирлек территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы шәхси эшмәкәрләр, жирлек территориясендә яшәүче яисә яшәүче барлык гражданныр (алга таба - оешмалар һәм гражданныр) өчен мәҗбүри.

2 статья. Төп терминнар һәм төшенчәләр

2.1. Муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре - муниципаль хокукый акт, ул Россия Федерациясә законнары һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары нигезендә билгеләнә, шулай ук Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары нигезендә муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү һәм төзекләндерү элементларына карата таләпләр, муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү чаралары исемлегә, аларны үткәрүнең тәртибе һәм вакыты белән билгеләнә;

2.2. Территорияне төзекләндерү элементлары - декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, үсемлек компонентлары, жиһазларның һәм бизәлешнең төрле төрләре, кече архитектура формалары, стационар булмаган корылмалар, төзекләндерүнең состав өлеше буларак кулланыла торган тышкы реклама һәм мәгълүмат.

2.3. Шәһәр мохите - ул билгеле бер территориядә яшәү тирәлеген характерлаучы һәм бу территориядә яшәү уңайлылыгын билгеләүче табигать, архитектура-планлаштыру, экология, социаль-мәдәни һәм башка факторлар жыелмасы. Әлеге документ максатларында «шәһәр мохите» төшенчәсә шәһәр жирлекләренә дә, авыл жирлекләренә дә карата кулланыла.

2.4. Юл өслегенә капитал ремонт ясау - юл киemenә һәм өслекләренә, жир өслегенә һәм юл корылмаларының тулысынча торгызыла һәм эшкә сәләтлеләген

арттыра торган эшләр комплексы, таушалган конструкцияләр һәм детальләр алмашына яисә аларны иң ныклы һәм озак гомерлеккә алыштыра, юлларның геометрик параметрларын, хәрәкәтнең интенсивлығын һәм күчәр йөкләнешен арттыруны исәпкә алып, ремонтлана торган юл өчен билгеләнгән категорияләрдәге автомобильләр, нигездә, юлның киңлеген арттырмыйча гына башкарыла.

2.5. Шәһәр мохитенең сыйфаты - халыкның төрле катлаулары өчен көндәлек тормыш уңайлыгы дәрәжәсен билгели торган территорияне һәм аның өлешләрен комплекслы тасвирлау.

2.6. Шәһәр мохитен комплекслы үстерү - жирлек тормышының барлык дәрәжәләрендә шәһәр мохитен яхшырту, яңарту, трансформацияләү, иң яхшы практик һәм технологияләрдән файдалану, шул исәптән инфраструктураны, идарә итү системасын, технологияләрен, коммуникацияләрен үстерү.

2.7. Шәһәр мохите сыйфаты критерийлары - шәһәр мохите сыйфаты параметрларының саны һәм аңа туры килә торган үлчәмнәре.

2.8. Төзекләндерү элементларының нормалаштырылган комплексы - жирлек территориясендә имин, уңайлы һәм жәлеп итүчән мохит булдыру өчен төзекләндерү элементларының кирәкле минималь кушылмасы.

2.9. Шәһәр мохите сыйфатын бәяләү - халыкның тормыш сыйфатын яхшырту һәм территорияне жәлеп итү максатларында территорияне төзекләндерү һәм үстерү чаралары исемлеген эзерләү һәм нигезләү өчен билгеләнгән критерийларга жирлек территориясендә шәһәр мохите элементларының туры килү дәрәжәсе турында объектив таныклыклар алу процедурасы.

2.10. Ижтимагый киңлекләр - жирлек территорияләре, алар һәрвакыт халык өчен ачык, шул исәптән майданнар, урамнар, жәяүлеләр зоналары, скверлар, парклар. Ижтимагый киңлек статусы керү өчен түләү булмауны күздә тоту. Ижтимагый киңлекләр жирлек резидентлары һәм кунаклары тарафыннан төрле максатларда, шул исәптән аралашу, ял итү, спорт белән шөгыйльләнү, мәгариф, гражданнар жыелышларын уздыру, эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру, гамәлдәге законнар таләпләрен исәпкә алып, кулланылырга мөмкин.

2.11. Территорияне төзекләндерү объектлары - төзекләндерү эшчәнлеген алып барыла торган жирлек территориясе.

2.12. Юл - торак һәм магистраль урамнарның юл өлешләренә, капка майданчыкларына тоташкан юл.

2.13. Төзекләндерү проекты - текстлы һәм график формадагы материалларны үз эченә алган һәм территорияне һәм төзекләндерүнең башка объектларын төзекләндерү буенча проект чишелешләрен (шул исәптән төсле) билгели торган документация.

2.14. Төзекләндерү объектын үстерү - төзекләндерүнең гамәлдәге объектларының, аларның аерым элементларының яңаларын булдыруга яисә сыйфатын күтәрүгә юнәлдерелгән эшләр башкару.

2.15. Төзекләндерү объектын эчтәлегенә - төзекләндерү объектларының техник, физик, эстетик халәтендә, аларның аерым элементларын тиешенчә тоту.

2.16. Шәһәр мохите субъектлары - торак пунктта яшәүчеләр, аларның бергәлегенә, ижтимагый, эшлекле оешмалар вәкилләре, хакимият органнары һәм социаль-иқтисадый тормышның башка субъектлары, торак пунктны үстерүгә

катнашучы һәм йогынты ясаучы.

2.17. Каты өслек - юл киеме составында юл өслеге.

2.18. Территорияләрне жыю - житештерү һәм куллану калдыкларын, башка чүп-чарны, карны жыю, махсус билгеләнгән урыннарга чыгару белән бәйләшчәнлек төре, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәмин итүгә һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлдерелгән башка чаралар.

2.19. Муниципаль заказчы - Биектау муниципаль районының Усад авыл җирлеге башкарма комитеты яисә ул вәкаләт биргән орган - җирлекне төзекләндерү, жыештыру һәм санитар чистарту буенча эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү.

2.20. Махсулаштырылган оешма - кирәкле һәм рөхсәт итү документациясенә (лицензиягә) ия булган, гамәлдәге законнар нигезендә санитар чистарту һәм төзекләндерү өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыручы предприятие, оешма, теләсә нинди милек формасындагы учреждение йә эшкуар.

2.21. Калдыклар туплау - калдыкларны алга таба эшкәртү, утильләштерү, зарарсызландыру, урнаштыру максатларында аларны унбер айдан да артык булмаган вакытка жыеп кую.

2.22. Подрядчы - Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә заказчылар белән төзелә торган подряд шартнамәсе һәм (яисә) муниципаль контракт буенча эшләрне башкаручы физик һәм юридик затлар.

2.23. Шәһәр территориясе - милек хокукында яисә башка хокукта юридик һәм физик затлар карамагындагы җирлек территориясе (аренданы кертмичә).

2.24. Предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр һәм башка хужалык итүче субъектлар территориясе - мәйданы, чикләре, урыны, хокукый статусы һәм законнарда каралган хокукларда юридик һәм физик затларга максатчан билгеләнеше белән бирелгән (беркетелгән) башка характеристикалары булган территория.

2.25. Җирләүче территория - биналар, корылмалар, шул исәптән индивидуаль торак йортлар чикләренә турыдан-туры тоташкан тротуарлар, газ һәм яшел зоналарны да кертеп, кимендә биш һәм унбиш метр киңлектәге территория, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр, башка хужалык субъектлары һәм индивидуаль торак йортлар территорияләре чикләрендә билгеләнгән коймаларга.

Якын территориядә 0-15 метр интервалында юл урнашкан очракта, барлык объектлар өчен янәшә территориянең чиге, индивидуаль торак йортларны да кертеп, юлның якындагы почмагы яки юлның машина юлларын чикли торган бордюр ташы булган очракта.

Бер-берсенә якын урнашкан объектларның (ишегалды территориясе эчендә) төрле милек рәвешләрендәге һәм гомуми территорияле хезмәт күрсәтү өчен жыештыру чиге тигез ераклыкта уза. Кыскасыман корылмаларның һәм коммуникацияләрнең җир өсте өлешләренә иң якын территориясе - корылмаларының һәм коммуникацияләрнең тышкы линиясеннән кимендә 6 метр киңлектәге җир кишәрлеге.

Якын-тирәдәге территориянең аерым торучы объектлары өчен әлеге объектның җир кишәрлеге чикләреннән унбиш метр тәшкил итә. Якын-тирәдәге территория буш булган очракта, шәһәр урманнары, башка төзелеп бетмәгән территорияләр, якын-тирәдәге территорияләрнең киңлегенә аерым торучы объектлар

буларак билгеләнә.

2.26. Билгеләнгән территория - әлеге территорияне төзекләндерү һәм санитар карап тоту максатларында килешү, шартнамә нигезендә беркетелгән ижтимагый билгеләнештәге (гомуми файдаланудагы, янәшәдәге территория) территориянең бер өлеше.

2.27. Каты коммуналь калдыклар - физик затлар тарафыннан куллану процессында торак биналарда барлыкка килә торган калдыклар, шулай ук шәхси һәм көнкүреш ихтыяжларын канәгатьләндерү максатларында физик затлар тарафыннан торак урыннарында алардан файдалану процессында үзләренә куллану үзлекләрен югалткан товарлар. Каты коммуналь калдыкларга шулай ук физик затларның, индивидуаль эшқуарларның эшчәнлегә процессында барлыкка килгән һәм физик затларның куллану процессында торак урыннарында барлыкка килгән калдыкларның составы буенча охшаш калдыклар керә.

Әлеге төр калдыкларны барлыкка китерү нормативлары муниципаль норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

2.28. Территорияләре санитар чистарту - каты көнкүреш калдыкларын жыю, алып китү.

2.29. Чүпне санкцияләnmәгән чүп-чар чүплеге - житештерү һәм куллану калдыкларының туплануы, алар үз-үзләрен ирекле (санкцияләnmәгән) ыргыту (урнаштыру) яки 50 кв. метрдан артык мәйданда һәм 30 куб метрдан артык күләм нәтижәсендә барлыкка килгән.

2.30. Ишегалды территориясе - торак бинага яқын булган һәм анда яшәүче торак биналар, корылмалар яки коймалар периметры буенча чикләнгән затлар файдалана торган жир кишәрлегенә бер өлеше.

2.31. Вақытлы корылма - төзелешкә рөхсәт бирүне таләп итмәгән капитал төзелеш объектлары булмаган объектлар - заглубленный фундаментлар, жир асты биналарын төзүне күздә тотмый, инженерлык коммуникацияләрен таләп итми һәм чикләнгән эшләү срогы белән характерлана. Аларга павильоннар, киосклар, навеслар, палаткалар, металл гаражлар һәм башка шундый объектлар керә.

2.32. Газон - үзенә кискәләнгән үләнне һәм башка үсемлекләре үз эченә алган төзекләндерү элементы.

2.33. Үлчәү - күләме 2 м² дан артмаган конструкциянең дивары өстендә урнашкан, ул күләменә күләме реклама характерындагы белешмәләре булмаган федераль законнар нигезендә мәжбүри мәгълүматны ачу яисә тарату йә кулланучыга житкерү өчен билгеләнгән.

2.34. Жәмәгать транспортын туктату - бер үк вақытта жәмәгать транспортының кимендә 2 чарасын урнаштыру өчен билгеләнгән чикләр һәм күрсәткечләр куелган павильон, эскәмияләр һәм урналар белән жиһазландырылган махсус бүлеп бирелгән территория.

2.35. Тротуар - урамнар һәм юл йөрү юллары буйлап кимендә 1 метр киңлектәге каты өслеккә жәяүлеләр зонасы.

2.36. Урам - транспорт чаралары һәм жәяүлеләр хәрәкәте өчен төзекләндерелгән яисә жайлаштырылган һәм файдаланыла торган жир полосасы йә торак пунктлар чикләрендә урнашкан ясалма корылма өслеге, шул исәптән тизйөрешле һәм жайга салына торган хәрәкәт магистраль юлы, жәяүлеләр һәм парк

юлы, фәнни-житештерү, сәнәгать һәм коммуналь-склад зоналарында (районнарда) юл.

2.37. Биналарның фасады - бинаның тышкы ягы яки корылмасы.

2.38. Яшел үсентеләр - агаччыл, агач-куаклы, куаклыклы һәм үләнчел үсемлекләр ясалма һәм табигый үсентеләр.

2.39. Яшел утыртмаларны саклау - жир өсте өлешенең һәм тамыр системасының үсешне туктатуга китерми торган механик, химик һәм башка төрле зарарлануы.

2.40. Яшел утыртмаларны юк итү - үсешне туктатуга китергән яшел утыртмаларның зарарлануы.

2.41. Яшел утыртмаларның яңарту бәясе - муниципаль милектәге яшел үсентеләргә санкцияләнгән күчереп утыртканда яисә яшел утыртмаларны сүткәндә, шулай ук аларны зарарлаганда яисә юкка чыгарганда алына торган зыян өчен түләнә торган матди компенсация;

2.42. Стационар вак сугару сәүдә челтәре - биналар һәм төзелешләр (павильоннар, киосклар) белән сәүдә алып бару өчен махсус жиһазландырылган һәм билгеләнгән объектлар.

2.43. Урнашуы жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана торган стационар булмаган сәүдә объектларын урнаштыру схемасы билгеләнгән коммерциячел булмаган вак сугару сәүдә челтәре - төрле тарату һәм тарату сәүдәсе принципларында функцияләүче объектлар (палаткалар, прилавкалар, лоткалар, арбалар, кәрзиннәр, автоприцеплар, автолавкалар, автоцистерналар һ.б.лар).

2.44. Кулланучылар - милекчеләр, арендаторлар, баланс тотучылар, жирдән файдаланучылар.

2.45. Яшел хужалык объекты - аерым бер территориядә архитектура-ландшафт ансамблен барлыкка китерүче үсемлекләр (чүптән тыш), яшел хужалык жиһазларын да кертеп (парклар, урман парклары, скверлар, газоннар, яшел зоналар һ.б.).

2.46. Жирлек территориясен чистартуның генераль схемасы - муниципаль норматив хокукый акт, ул санитар чистарту һәм калдыклар белән эш итү өлкәсендә территориаль-планлаштыру документы булып тора, даими рәвештә юкка чыгару, урнаштыру, шулай ук калдыкларны жыю, зарарсыздандыру һәм эшкәртү ысулларын, торак пунктлар территорияләрен чистарту һәм жыештыру системасы өчен кирәкле сандагы махсус машиналар, механизмнар, жиһазлар һәм инвентарь санын, калдыкларны урнаштыру яисә эшкәртү объектларын төзү, реконструкцияләү яки рекультивацияләүнең, калдыкларны алга таба кулланмый торган изоляцияләүнең максатчанлыгын, әйләнә-тирә мохиткә зарарлы матдәләр элэгүне булдырмау максатларында махсус саклагычларда билгели һәм оештыруны тәэмин итә.

2 бүлек. САНИТАРНАЯ ОЧИСТКА ҺӘМ БЛАГОУСТРОЙСТВО ТЕРРИТОРИЯЛӘР НИГЕЗЛӘРЕ

3 статья. Жирлек территориясен санитар чистарту

3.1. Оештыру-хокукый рәвешләренә бәйсез рәвештә юридик һәм физик затлар үзләре карамагындагы милек хокукында яисә жир кишәрлекләренен һәм аның янәшәсендәге территорияләрне үз вакытында һәм сыйфатлы чистартуны һәм

жыештыруны тээмин итэргэ тиеш (хосусый йортлар территорияләре, предприятиелэр, оешмалар, учреждениелэр территорияләре) гамәлдәге законнар һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә төзекләндерүнең (юллар, тротуарлар, газлар, кече архитектура формалары, яктырту, су бүлөп бирү формалары һ.б.) элементлары зарарлануга һәм жиимерелүгә юл куймаска.

3.2. Катый көнкүреш калдыкларын жыю, вакытлыча саклау, даими алып китү системасын оештыру һәм территорияләрне жыештыру әйләнә-тирә мохитне саклау һәм кеше сәламәтлеге өлкәсендә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән экологик, санитария һәм башка таләпләр нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

3.3. Житештерү һәм куллану калдыклары халык сәламәтлеге һәм яшәү тирәлеге өчен имин булырга тиешле һәм санитария кагыйдәләре һәм Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының, жирле үзидарә органының башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырылырга тиешле шартларны һәм ысулларын жыю, алардан файдалану, зарарсызландыру, саклау һәм күмү булырга тиеш.

3.4. Жирлек территориясен чистартуның һәм жыештыруның барлык төрләре буенча чараларны гамәлгә ашыру чираты, эшләр күләме, жыю системалары һәм ысуллары, чистарту системасы объектларын урнаштыру билгеләнгән тәртиптә жирлек территориясен чистартуның генераль схемасы нигезендә билгеләнә.

3.5. Саналтылмаган чүплекләрдә житештерү һәм куллану калдыкларын урнаштырган затларны билгеләү, житештерү һәм куллану калдыкларын алып ташлау һәм чүп-чар территорияләрен рекультивацияләү әлеге территорияне төзекләндерүнең муниципаль кагыйдәләре нигезендә жыештыруны тээмин итэргә тиешле затлар исәбеннән башкарыла алмаган очракта.

3.6. Жир кишәрлегендә, торак яки торак булмаган бинада, милекче белән килешү нигезендә, үзенең көнкүреш һәм хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыручы калдыкларны житештерүче калдыкларны жыю, алып китү һәм утильләштерүне үзә оештырмаган очракта, әлеге житештерүченең калдыкларны жыю, алып китү һәм утильләштерү бурычлары территорияләрне жыештыру өчен жаваплы югарыда санап үтелгән күчәмсез мөлкәт объектлары милекчесенә йөкләнә.

3.7. Катый коммуналь калдыкларны жыюның билгеләнгән тәртибен тээмин итү һәм аны үткәрү өчен жаваплылык калдыкларны жыю һәм вакытлыча саклау урыннарының милекчеләре балансына йөкләнә.

3.8. Ремонт вакытында барлыкка килгән калдыкларны чыгару әлеге ремонтны башкарган затлар тарафыннан мөстәкыйль рәвештә башкарыла.

3.9. Гомуми файдаланудагы конкрет махсуслаштырылган оешмаларга, юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә һәм гражданнырга беркетелмәгән урыннарны, мәйданнарны, урамнарны һәм юл йөрү юлларын чистарту эшләрен оештыру Усад авыл жирлеге башкарма комитетына йөкләнә.

3.10. Гомуми файдаланудагы конкрет махсуслаштырылган оешмаларга, юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә һәм гражданнырга, муниципаль контракт һәм бюджет финанславы нигезендә юл челтәре мәйданнарын, урамнарын һәм юлларын чистарту өчен жаваплылык подрядчыга йөкләнә.

3.11. Бүленү полосаларының санитар торышы, шулай ук юлларның, тротуарларның һәм юлларны төзекләндерүнең башка элементларының коймаларын

карап тоту эшлэрен муниципаль контракт һәм бюджет финанславы нигезендә муниципаль заказчыга йөкләнә.

3.12. Бүленү полосаларының санитар торышы, шулай ук юлларның, тротуарларның һәм юлларны төзекләндерүнең башка элементларының киртэлэрен карап тоткан өчен җаваплылык оператив идарә итү хокукында юллар урнашкан затка йөкләнә.

3.13. Вак алына торган (күчмә) сәүдә урыннарының санитар торышы өчен эшләр оештыру һәм җаваплылык, вак вакытлы алып чыгу (читкә чыгып) сәүдәсен оештыру хокукына рөхсәт нигезендә эшчәнлекнең әлеге төрен гамәлгә ашыручы затларга йөкләнә.

3.14. тарларны якындагы газоннарда, сәүдә палаталарының түбэлэрэндә, киоскларда һ.б. складларга урнаштыру рөхсәт ителми.

3.15. Жәмәгать транспорты тукталышларын карап тоту һәм санитар карап тоту өчен эшләр оештыру һәм җаваплылык (баланстагы очрактардан тыш) муниципаль контракт һәм бюджет финанславы нигезендә муниципаль заказчыга йөкләнә.

3.16. Урамнардан, юллардан, тротуарлардан өслек һәм грунт суларын чыгару, яңгыр канализациясе коллекторларын һәм яңгыр суларын чистарту өчен билгеләнгән канауларны, торбаларны һәм дренажларны карап тоту һәм чистарту өчен эшләр оештыру һәм җаваплылык бюджет финанславы нигезендә муниципаль заказчыга йөкләнә. Ведомство су үткөрү корылмалары һәм системалары тиешле ведомстволарга яки коммуналь предприятиеләр белән килешүләр нигезендә хезмәт күрсәтә.

3.17. Электр тапшыру, газ, суүткәргеч һәм жылылык челтәрләре, трансформатор подстанцияләр (ТП), бүлү пунктларын (РП) урнаштыру һәм эксплуатацияләү өчен бирелгән территорияләрне жыештыру һәм чистарту күрсәтелгән челтәрләрне, электр тапшыру линиялэрен һәм объектларны эксплуатацияләүче оешмаларның үз көчлэре һәм чаралары белән гамәлгә ашырырга тәкъдим ителә. Әлеге пунктта күрсәтелгән челтәрләр хужасыз булган очракта, территорияләрне жыештыру һәм чистарту хужасыз мөлкәтне саклауны һәм эксплуатацияләүне тәмин итү турында шартнамә төзелгән оешмаларны гамәлгә ашырырга тәкъдим ителә..

3.18. Ижтимагый бәдрәфлэрнең санитар нормаларына туры китереп, эшлэрне оештыру һәм тоту өчен җаваплылык объектлары балансында булган предприятиелэргә йөкләнә.

3.19. Гражданнарны муниципаль берәмлек территориясен жыештыру, төзекләндерү һәм яшеллэндерү эшлэрен башкаруга жәлеп итүне Усад авыл жирлеге башкарма комитеты күрсәтмәсе нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

3.20. Жирлек территориясендә түбэндәгеләр тыела:

- территорияне металл ватык, төзелеш һәм көнкүреш чүп-чары, шлак һәм башка калдыклар белән пычратырга, ягулык-майлау материаллары, нефть продуктлары белән пычратырга, калдыкларны чүплеклэр корырга;

- калдыкларны һәм чүп-чарны, махсус билгеләнгән урыннардан һәм калдыклар жыю өчен контейнерлардан тыш, көнкүрештәге агып төшүче суларны су чыгару канауларына, кюветларга, рельефка, су жыю канализациясе коеларына агызырга;

- стационар булмаган сәүдә объектларын, шулай ук ял итү өлкәсендә хезмәт күрсәтү өлкәсе объектларын (аттракционнар, кабартылган батутлар, велосипедлар, роликлар прокаты һәм халыкның ялын һәм күңел ачуын оештыру өчен кулланыла торган башка шундый объектлар) билгеләнгән тәртипне бозып урнаштырырга;

- яшел утыртмаларда (агачларда, куакларда һ.б.), суүткәргеч торбаларда, урам коймаларында, асфальт һәм плитә катламнарында һәм әлеге максатлар өчен билгеләнмәгән башка урыннарда реклама-мәгълүмат материалларын урнаштырырга

- автотранспорт чараларын юарга һәм чистартырга, су жыю колонкалары янында, ишегалларында һәм урамнарда, күпләп килү урыннарында, елга һәм сулык ярларында керләр һәм келәмнәр юарга;

- йөк ташырга, тракторларны авыл урамнары буйлап асфальт белән капланган авыл урамнары буйлап чаптырырга;

- пычрак йөкләрне, тузанлы йөкләрне, эретмәләрне, яфракларны, калдыкларны брезент белән капламыйча яисә башка төрле материал белән йөртөргә, бу максатлар өчен жиһазланмаган машиналарда сыек йөкләр ташырга;

- жир эшләрен башкаруга рөхсәтсез гомуми файдаланудагы урамнарны, майданнарны, ишегалды территорияләрен казу эшләрен башкарырга, шулай ук жир эшләрен башкаруга билгеләнгән срокларда казу урыннарын тиешле хәлгә китерү чараларын күрергә;

- бу максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда грунт, чүп-чар, калдыклар, кар, боз чыгарырга һәм аларны аударырга;

- урамнарда, тротуарларда, газларда төзелеш материаллары булдырырга, квартал эчендәге юлларны һәм гамәлдәге законнарны бозуга илтүче йортларга илтүче юлларны томаларга;

- тәмәке төпчәкләрен, кәгазьне, чүп-чарны газга, тротуарларга, урамнар, майданнар, ишегаллары территорияләренә, паркларга, скверларга һәм башка жәмәгать урыннарына ташларга;

- бакча диваннары, эскәмияләр артында утырырга, пычратырга, урналарны, урам яктырту фонарьларын бозарга яисә юк итәргә, башка кече архитектура формалары;

- биһазларда һәм корылмаларда язмалар ясарга һәм күчәрәп язарга;

- катнашманы һәм көнкүреш чүп-чарын кое капкачларына, су кабул итү рәшәткәләренә яңгыр канализациясе, лоткалар, кюветлар ыргытырга;

- чүп-чарны, яфракны һәм коры үләнне, тараны, житештерү калдыкларын яндырырга, учак ягу, шул исәптән предприятиеләрнең эчке территорияләрендә һәм шәхси хужалыкларда;

- шушы максатларга туры килмәгән урыннарда урам сәүдәсен оештырырга;

- үз белдеге белән чөлтөргә һәм коммуникацияләргә кушылырга;

- үз белдеге белән фасадларны яңадан жиһазлау, билгеләнмәгән урыннарда тышкы мәгълүмат йөртүчеләр, кече архитектура формалары урнаштыру, тиешле рөхсәттән башка жир кишәрлекләре коймаларын урнаштыру;

- яшел утыртмаларны ватарга, бозарга һәм юкка чыгарырга, көпшәләрдә үз белдеге белән өстәмә пычкылар ясарга, агачларга гамак һәм таган, кер кештерү өчен баулар тагарга, аларга кадук кагарга;

-газоннарны жимерергә һәм юк итәргә;

- балалар һәм спорт майданчыкларында, мәктәпкәчә учреждениеләр, мәктәпләр һәм башка уку йортлары территорияләрендә, сәламәтлек саклау объектлары һәм административ учреждениеләр территорияләрендә, газларда, халыкның ял итү урыннарында, шулай ук атларны, хайваннарны һәм башка хайваннарны, һәм халыкны күпләп коендыру өчен билгеләнгән урыннарда сулыкларга жибәрергә.

4 статья. Төзекләндерү элементлары.

4.1. Яшелләндерү - жирлек тирәлеген үсемлек компонентларыннан актив файдаланып булдыруны тәмин итә торган территорияне төзекләндерү һәм ландшафт оешмасы элементы, шулай ук жирлек территориясендә элек төзелгән яисә элек гамәлдә булган табигать мохитен:

4.1.1. Агач утыртмаларның һәм яшелләндерүнең төп типлары булып массивлар, төркөмнәр, солитерлар, тере коймалар, кулисалар, боскетлар, шпалерлар, газоннар, чәчәк түтәлләре, төрле утыртмалар (аллея, рядовой, букет һ. б.) тора.

Урамнар, майданнар, парклар, скверлар территорияләрендә объектларны реконструкцияләү, агач һәм куаклар утырту, скверларны һәм паркларны чәчәк ату, шулай ук ландшафт архитектурасы объектларын капитал ремонтлау һәм реконструкцияләү Усад авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештереп кенә башкарыла.

4.1.2. Объектлар территориясендә яшелләндерүне проектлаганда түбәндәгеләр тәкъдим ителә:

- булган үсемлекләргә, агач үсемлекләренең торышына һәм үлән капламына бәя бирергә;

- корыган зарар күргән агач үсемлекләрен ачыкларга, аларны объектлардан арындыру чараларын эшләргә;

- үләннәр капламын, агач-куак һәм яр буе үсемлекләрен саклауны ял итү зонасының гомуми майданының 80%ыннан да ким булмаган дәрәжәдә тәмин итәргә..

4.1.3. Жирлек территориясендә яшелләндерүнең ике төре кулланыла: стационар яшелләндерү - грунтка үсемлекләргә утырту һәм мобиль - үсемлекләргә махсус күчмә савытларга (контейнерлар, вазоннар һ.б.) утырту.

4.1.4. Су белән тәмин итү, су чыгару һәм канализация, газ, жылылык, электр линияләре инженерлык челтәрләренә турыдан-туры якин жирдә агачлар утыртырга.

4.2. Түшәмнәрнең төрләре:

4.2.1. Жир өслеген ябу жирлек территориясендә имин һәм уңайлы хәрәкәт итү шартларын тәмин итә, шулай ук тирәлекнең архитектур-сәнгать йөзен формалаштыра.

4.2.2. Жирлек территориясен төзекләндерү максатларында түбәндәге төр өслекләр билгеләнде:

- каты (капиталь) - монолит яисә асфальт-бетоннан, цементобетоннан, табигый таштан һ.б. материаллардан башкарыла торган жыелма командалар;

- йомшак (капиталь булмаган) - табигый яисә ясалма сыпучыл материаллардан (ком, вак таш, гранит чәчүлекләре, керамзит, резин валчык һ. б.) башкарыла торган, табигый халәттә булган коры катнаш катнашмалар, тыгызланган яисә беркетелгән беркеткеч катнашмалар;

- газ орлыктары - үлән капламын эзерләү һәм утыртуның махсус технологияләре буенча башкарыла торган;

- катнаш - югарыда күрсәтелгән өслекләр тезмәсеннән гыйбарәт (мәсәлән, газ плитәсенә батып кәргән плитә һ.б.).

Проектта кулланыла торган өслекнең ныклы, ремонт үткәрүчән, экологик юнәлешле булуын билгеләргә..

4.2.3 Ябык өслек төрләрен сайлау аларның максатчан билгеләнеше нигезендә кабул ителергә тиеш: каты - мөмкин булган йөкләнешне, хәрәктнең характерын һәм составын, проектлау вакытына гамәлдә булган яңгынга каршы таләпләрне исәпкә алып; йомшак - территорияләрнең аерым төрләрен (балалар, спорт майданчыктарын, этләрне йөртү өчен майданчыктарны, урамда йөрү юлларын һ.б. объектларны) төзекләндергәндә аларның үзенчәлекле үзенчәлекләрен исәпкә алып; газлы һәм катнаш объектларны аеруча экологик эһәмияткә ия дип санарга.

4.2.4. Ябык өслекнең каты төрләрен кипкән хәлдә тоташтыру коэффициенты кимендә 0,6, юештә 0,4 булган кытыршы өслек белән урнаштырырга тәкъдим ителә. Жәяүлеләр коммуникацияләре территориясендә чикмән, метлах плиткасы, шомба яки ялтыратылган плитәләр, баскычлар баскычларында, биналарның керү урыннарындагы канат майданчыктарында кулланылу юл куймаска кирәк.

4.2.5. Проектлаштырганда өслек өслегенең өслек өслеге авышлыгын күз алдында тотарга кирәк.

Терек зонасында урнашкан агачлар өчен (янкормалы рәшәткәләр, бордюрлар, периметраль эскәмияләр һ.б.) булмаганда, кәүсәдән 1,5 м дан да ким булмаган радиуста өслекләрнең саклык төрләрен үтәүне күз алдында тотарга тәкъдим ителә: вак ташлы, галечлы, газ чәчелгән "сотый". Яклау өслеге жәяүлеләр коммуникацияләренең бер дәрәжәдә яисә аннан да югарырак өслекләрендә башкарылырга мөмкин.

4.3. Борт ташлары:

4.3.1. Тротуар һәм юл өлеше тоташкан урында юл борты ташларын урнаштырырга кирәк. Борт ташлары өслекләр ремонтланган очракта да сакланырга тиеш булган кимендә 150 мм юл өлеше дәрәжәсеннән норматив артып билгеләнә.

4.3.2. Машина транспортын газ белән тоташтыру урыннарында газ белән бәрүне булдырмау өчен, борт ташлары урнаштырыла.

4.3.3. Газны саклау һәм пычрак һәм үсемлек чүп-чарының жәяүлеләр тротуарлары өслегенә элэгүен булдырмау өчен, бакча борты урнаштырыла, ул газның биеклегеннән кимендә 50 мм, 0,5 м ераклыкта.

4.4. Баскычлар, баскычлар, пандуслар:

4.4.1. Жирлек территориясендә жәяүлеләр коммуникацияләре авышканда баскычлар урнаштыру күздә тотыла.

4.4.2. Сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм күпләп була торган башка объектлар урнашкан урыннарда, инвалидлар йортларында һәм өлкәннәр баскычында һәм баскычларда жәяүлеләр өчен төзелгән төп коммуникацияләрдә аларны пандуслар белән жиһазландыруны күздә тотарга кирәк.

4.4.3. Пандус горизонталь кәнаулардан башка кытыршы текстуралы материалдан башкарылырга тиеш. Талаучы пандус булмаганда, конструкцияләр киртәләүче бортикны кимендә 75 мм биеклектә һәм тоткычларда күздә тотарга

кирәк.

4.4.4. Баскычның ике ягында да, пандуста да 800-920 мм биеклектә, колачлау өчен уңайлы һәм стенадан 40 мм ераклыкта торган түгәрәк яки турыпочмаклы кисешүне күздә тотарга кирәк.

4.5. Түләүләр:

4.5.1. Жирлек территориясендә учреждениеләрнең һәм оешмаларның жир кишәрлекләре чикләре, рекреация зоналары чикләрендә 0,3-3,0 м биеклектәге коймалар (декоратив, яклау) куллануны күздә тоту рәхсәт ителә.

Ижтимагый, торак, рекреацион билгеләнгән территорияләрдә чукрак һәм тимер-бетон коймаларны проектлау тыела. Тышкы кыяфәтне жирлек администрациясе белән билгеләнгән тәртиптә килештерү шарты белән декоратив металл киртәләр куллану рәхсәт ителә.

Индивидуаль торак төзелеше жир кишәрлекләрененң максималь биеклегенә, тышкы кыяфәтне һәм корылмалары муниципаль берәмлекнең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән билгеләнә.

4.5.2. Коймаларны проектлауны аларның урнашу урынына һәм билгеләнешенә карап, сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогларына, индивидуаль проектлау проектларына карап башкарырга кирәк.

4.5.3. Жирлекнең магистральләр һәм транспорт корылмалары төзелешен ГОСТ Р 52289, ГОСТ 26804 нигезендә проектларга кирәк.

4.5.4. Газ керү урыннарында, автотранспорт тукталышларында, автомобильләрне газонга аудару һәм газ аша троп чыгару мөмкин булган урыннарда кимендә 0,5 метр биеклектәге саклагыч металл киртәләр урнаштыруны күз алдында тотарга кирәк.

4.5.5. 1,1-3,0 м биеклектәге киртәләренә проектлаганда жир асты корылмалары белән кисешкән урыннарда төзекләндерү яки төзелеш эшләре башкарырга мөмкинлек бирә торган киртәләр конструкциясен күздә тотарга кирәк.

4.5.6. Агачлар интенсив жәяүлеләр хәрәкәте зонасында яисә төзелеш һәм реконструкция эшләре башкару зоналарында үсә торган урыннарда 0,9 м (һәм аннан да күбрәк) диаметры 0,8 м (һәм аннан да күбрәк) зурлыгындагы саклагыч коймалар, яше, агач токымнарына һәм башка характеристикаларга бәйле рәвештә саклану киртәләрен күздә тотарга кирәк.

4.6. Кече архитектура формалары:

4.6.1. Кече архитектура формаларына (МАФ) муниципаль берәмлек территориясендә монументаль-декоратив бизәлеш элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү өчен жайланмалар, су жайланмалары, шәһәр жиһазлары, коммуналь-көнкүреш һәм техник жиһазлар керә.

4.6.2. Су жайланмаларына фонтаннар, эчә торган фонтаннар, бюветлар, декоратив сулыклар керә.

4.6.3. Эчәргә яраклы фонтанчылар ял итү зоналарында һәм кешеләр күпләп жыела торган урыннарда урнаштырыла. Эчә торган фонтанчыкны урнаштыру һәм аңа якин килү урынын каты өслек төре белән жиһазландырырга кирәк, биеклек өлкәннәр өчен 90 см дан артмаска һәм балалар өчен 70 см дан артмаска тиеш.

4.7. Муниципаль берәмлек мебель:

4.7.1. Муниципаль берәмлек мебельләренә: ижтимагый киңлекләр,

рекреациялар һәм ишегаллары территорияләрендә урнаштырыла торган ял эскәмияләренең, эскәмияләренең һәм өстәлләренең - өстәл уеннары өчен майданчыкларда, жәйге кафеларда һ.б. керә.

4.7.2. Эскәмияләргә каты өслек яки фундаментка куярга кирәк. Ял итү зоналарында, урман паркларында, балалар майданчыкларында өслекнең йомшак төрләренә эскәмияләргә кую рөхсәт ителә.

4.7.3. Ял өчен эскәмияләргә өслегә агачтан су белән тотрыклы эшкәртү төрләре белән башкарыла.

Агач ботаклы агач кисемнәреннән эскәмияләргә һәм өстәлләргә, бүрәнәләр һәм чәнечкеле почмаклары булмаган ялкыннар башкарырга мөмкин.

4.8. Спорт жиһазлары:

4.8.1. Спорт жиһазлары - халыкның барлык яшь төркемнәре өчен билгеләнгән жиһазлар, спорт, физкультура майданчыкларында урнаштырыла.

4.8.2. Махсус физкультура снарядлары һәм тренажерлар рәвешендә спорт жиһазлары завод житештерүе кебек үк, махсус эшкәртелгән өслеккә бүрәнәләрдән һәм брусчалардан ясалган булырга мөмкин (ярыклар, сколлар булмай һ.б.).

4.9. Балалар майданчыклары:

4.9.1. Балалар майданчыклары төрле яшьтәге балаларның уеннары һәм актив ялы өчен каралган.

4.9.2. Мәктәпкәчә һәм мәктәпкәчә яшьтәге балалар майданчыкларын торак төзелеш участкасында урнаштыру тәкъдим ителә; кече һәм урта мәктәп яшендәге майданчыкларны, комплекслы уен майданчыкларын төркемнең яисә микрорайонның яшелләндерелгән территорияләрендә, спорт-уен комплексларында һәм йөрү урыннарында - торак район паркларында урнаштыру тәкъдим ителә.

4.9.3. Торак йортлар һәм жәмәгать биналары тәрәзәләреннән мәктәпкәчә яшьтәге балалар майданчыклары чикләренә кадәр кимендә 10 метр, кече һәм урта мәктәп яшендәге балалар майданчыклары - кимендә 20 метр, комплекслы уен майданчыклары - кимендә 40 метр, спорт-уен комплекслары - 100 метрдан ким булмаска тиеш.

4.9.4. Тарихи яки югары лотлы төзелеш шартларында майданчыкларның зурлыгы булган территорияләр мөмкинлекләргә карап, балалар майданчыгы урнашкан территориядә яшәүче күпчелек халыкның ризалыгы белән, торак йортлар һәм жәмәгать биналары тәрәзәләреннән 10 метрдан да ким булмаган ераклыкта кабул ителергә мөмкин.

4.9.5. Балалар майданчыклары транзит жәяүлеләр хәрәкәтеннән, машина узу урыннарыннан, кунак кую урыннарыннан, чүп-чар чистарту майданчыкларыннан, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау участкаларыннан изоляцияләнергә тиеш.

4.10. Спорт майданчыклары:

4.10.1. Спорт майданчыклары халыкның барлык яшь төркемнәре физкультура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен билгеләнгән.

4.10.2. Спорт майданчыклары чикләреннән торак йортлар тәрәзәләренә кадәр минималь араны майданчыкның шау-шулы характеристикаларына карап 20 дән 40 метрга кадәр кабул итәргә тәкъдим ителә.

4.10.3. Спорт майданчыгында территорияне төзекләндерү элементлары

исемлегенә йомшак яисә газ өслекле өслекләр, спорт жиһазлары керә.

4.10.4. Мәйданчыклар 2,5-3 м биеклектәге челтәрле койма белән жиһазландырылырга тиеш, ә спорт мәйданчыклары кушылган урыннарда бер-берсенә кимендә 1,2 м биеклектә.

5 статья. Урамнарны яктыртуны оештыру

5.1. Урамнар, юллар, мәйданнар, ижтимагый территорияләр, торак йортлар территорияләре, сәнәгать һәм коммуналь оешмалар территорияләре жирлек башкарма комитеты раслаган расписание буенча тәүлекнең караңгы вакытында яктыртылырга тиеш.

5.2. Урамнарны тышкы яктырту челтәрләрен төзү, эксплуатацияләү, агымдагы һәм капитал ремонтлау махсулаштырылган оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5.3. Электр үткәргечләре өзелү яки терәкләрнең зарарлануы белән бәйле барлык яктырту жиһазларын яктырту эшендә житешсезлекләр яктырту жиһазлары милекчеләре (хужалары) тарафыннан ачыкланганнан соң ук бетерелергә тиеш..

5.4. Жирлек территориясендә түбәндәгеләр тыела:

- чыбыкларны һәм кабельләрне урамнарны яктырту һәм яктырту жайланмаларына рөхсәтсез тоташтыру;

чыбыклар өзелгән, терәк, изоляторлар зарарланган очракта, урамнарны яктырту челтәрләрен һәм яктырту жиһазларын эксплуатацияләү.

5.5. Урам яктыртуын оештыруга техник таләпләр гамәлдәге техник нормалар һәм тиешле электр белән тәмин итү челтәрләрен проектлауга карата кагыйдәләр белән билгеләнә.

5.6. Тышкы яктырту өчен урамнарны яктырту өчен билгеләнгән энергияне саклаучы яктырткычларны кулланырга кирәк. Урам яктырту жайланмаларын монтажлаганда бер юлда яки бер юлда гына бер типтагы яктырткычлар, терәкләр һәм кронштейннар куллану рөхсәт ителә.

5.7. Яктырткычларны проект биекlege подвес, авыш почмагы, яктыртыла торган участокның ераклыгы нигезендә монтажларга кирәк.

5.8. Яктырткычларны ныгыту ышанычлы булырга һәм эксплуатацияләү процессында яктырткычның торышын ирекле рәвештә үзгәртү мөмкинлеген юкка чыгарырга тиеш.

5.9. Ремонт эшләрен үткәру өчен кыска вакытлы кертелүдән тыш, тәүлекнең якты вакытында урам-юл челтәре элементларын яктырту яктырткычлары янып тора торган яктырткычлар булу рөхсәт ителми.

5.10. Төзүне, реконструкцияне, ремонтлауны һәм тышкы яктырту челтәрләренең торышын тикшереп торуну тиешле челтәрләренең милекчеләре (баланс тотучылар) гамәлгә ашыра.

5.11. Челтәрләр милекчеләре (баланс тотучылар) тышкы яктырту челтәрләренең энергия нәтижәлелеген арттыру, шул исәптән челтәрләрне һәм урамнарны яктырту белән идарә итү системаларын реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча чаралар күрә.

6 статья. Урнар

6.1. Массакүләм килү урыннарында, урамнарда, пассажир транспорты тукталышларында, сәүдә объектларына керү урыннарында чүп савытлары

урнаштырыла.

Урманнарны (күчерелмә булырга мөмкин) жирлек территориясендә урнаштыру биналарның, корылмаларның яисә биналарның милекчеләре, хужалары, алардан файдаланучылар, шулай ук жир кишәрлекләрен төп һәм янәшәдәге территория чикләрендә мөстәкыйль урнаштыралар.

6.2. Урналар төзек хәлдә булырга тиеш, тулыландырылган саен, ләкин көненә кимендә бер тапкыр, чүп-чардан чистартылырга тиеш.

6.3. Урманнарны карап тоту һәм санитария халәте өчен җаваплылык 6.1 п. күрсәтелгән затларга йөкләнә. Кагыйдәләр, шулай ук аларга беркетелгән территорияләргә жыештыруны гамәлгә ашыручы оешмаларга, учреждениеләргә, предприятиеләргә, сүздә оешмаларына.

6.4. Урыннарны урнаштыру жәяүлеләрнең тоткарлыксыз хәрәкәт итүен, инвалид һәм балалар коляскаларының йөрүен тәмин итүне исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6.5. Тыелган:

- чүп савытларын тутыру;
- тротуарларга һәм газоннарга чүп-чар сибү, шул исәптән чүп савытларын алмаштырганда;
- чүп-чар салынган пакетлар 3 сәгатьтән артык вакыт аралыгында территорияне жыештыру эшләрен башкарганнан соң урнаштырылды.

7 статья. Биналар, корылмалар, коймалар фасадлары эчтәлеге

7.1. Биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның (шул исәптән вакытлыча), электр тапшыру линияләренең, кече архитектура формаларының, мәгълүмати конструкцияләренең, терәкләрнең, кронштейннарның милекчеләре, милекчелек хокукында тышкы яктырту һәм контакт челтәре һәм башка төзекләндерү элементларының милекчеләре күрсәтелгән объектларны төзек карап тотарга тиеш. Күрсәтелгән объектлар чиста булырга, үз белдеге белән урнаштырылган мәгълүмати, һәм (яисә) реклама конструкциясендә, язуларда булмаска, шулай ук коррозиясе булмаска тиеш.

7.2. Биналарның фасадларын тоту (торак йортларны да кертеп) үз эченә ала:

- фасадларның, шул исәптән керү ишекләренең һәм козырекларның, канатлы һәм аерым баскычларның, төшү һәм баскычларның коймаларының, декоратив детальләренең һәм башка конструктив элементларның конструктив элементларының һәм эшләнешенең эксплуатация күрсәткечләрен саклап калу;
- суүсемнәрнең, су торбаларының һәм сливларның булуын һәм төзек хәлдә булуын тәмин итү;
- герметизация, жөйләрне сүтеп ябыштыру, ярыклар һәм казылмалар;
- тәрәзә төпләрен торгызу, ремонтлау һәм вакытында чистарту;
- Тәрәзәләрне юу;
- биналарны, корылмаларны техник эксплуатацияләү кагыйдәләрендә һәм нормаларында каралган башка таләпләрне үтәү

7.3. Биналарның фасадларын һәм аларның конструктив элементларын үз белдеге белән янадан жиһазлау тыела. Биналарның фасадларын һәм аларның конструктив элементларын янадан жиһазлау Россия Федерациясе законнары таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

7.4. Биналарның, корылмаларның фасад өслегенең 5%тан артыгын, су торбаларының, бүрэнэләрнең һәм чыгарылмаларның бүлеп чыгару катлавы жимерелмәскә тиеш.

7.5. Төзелгән фасадлар тигез, бер тонлы, тапсыз һәм зарарланган урыннарсыз булырга тиеш.

7.6. Биналарның, торак йортларның, коймаларның, корылмаларның (шул исәптән вакытлыча) фасадларын әйләнеш, капитал ремонтлау аларның техник торышына һәм тышкы кыяфәтенә бәйле рәвештә башкарыла.

7.7. Сузык һәм фасадларны ремонтлау дымлы чистартуны башкарырга мөмкинлек бирә торган материаллар белән башкарыла.

7.8. Балконнарның, козырекларның төрле конструкцияләре жимерелү билгеләрен ачыклаганда, милекчеләр, биналарның, корылмаларның баланс тотучылары, идарәче оешмалар кичекмәстән кешеләрнең куркынычсызлыгын тәмин итү һәм деформацияне алга таба үстерүне кисәтү буенча чаралар күрергә тиеш.

7.9. Белем, корылмаларның фасадларын реконструкцияләү, шулай ук тәрзә һәм ишек уемнарын урнаштыру, алмаштыру кануннарда билгеләнгән тәртиптә һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

8 статья. Сезонлы урып-жыюга таләпләр

8.1. Гомуми файдаланудагы территорияне, шулай ук көзге-кышкы чорда тирә-юньне жыештыру 15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр гамәлгә ашырыла. Нава шартларының кискен салкынаюына, кар яууга һәм көзге-кышкы чорда салкын нава торышы билгеләнүгә бәйле рәвештә, жирлек башкарма комитеты карары белән үзгәргә мөмкин.

8.2. Көзге-кышкы чорда территорияне жыештыру бер үк вакытта кар, боз, чүп-чар чыгаруны күздә тоту.

8.3. Нава шартларына бәйле рәвештә каты өслекле территорияләр кар, боз һәм кар өстеннән бөтен киңлеккә кадәр чистартылырга тиеш.

8.4. Бозлык вакытында беренче чиратта ком яисә бозлавыкка каршы төшү материаллары, күтәрелү (шул исәптән баскычлар), юл чатлары, жәмәгать транспорты тукталышлары урыннарында тукталыш һәм утырту майданчыклары, жәяүлеләр өчен чыгу урыннары, тротуарлар чистартыла һәм коела.

8.5. Юлларны, майданнарны, тротуарларны, юлларны кардан чистартуны кар яву белән үк башларга кирәк. Кар яуганда тротуарларны һәм жәяүлеләр өчен юлларны кардан чистарту шактый интенсив һәм кар күперләре булган очракта, автотранспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте куркынычсызлыгын тәмин итү исәбе белән бөтен кар явуы башкарылырга тиеш.

8.6. Кар, түбәләрдәге сосулыны, балконнарны, саклагыч козырекларны, лапасларны һәм башка чыгыш ясый торган корылмаларны жыю бурычы мондый объектларның милекчеләренә йөкләнә.

8.7. Түбәләре кардан чистарту һәм имчәкләре алу жәяүлеләр өчен саклык чараларын кулланып, тәүлекнең якты вакытында башкарыла. Шулай ук вакытта агачларны, куакларны, электр үткәргечләре, элемент линияләрен, башка мөлкәтне саклау чаралары кулланыла. Ташланган кар көн саен эш беткәннән соң алына.

8.8. Кар, боз, чүп-чар чыгару кануннарда калдыкларны жыюга һәм алып

китүгә билгеләнгән таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.9. Жәйге урып-жыю 15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр бара. Жәйге жыештыру түбәндәге чараларны үз эченә ала: чүп-чар себерү, үлән чаптыру, чистарту, коймаларны буяу.

8.10. Үләнне бөкләү кирәк булган саен башкарыла (үләннең мөмкин булган биеклеге 20 см дан артмый).

8.11. Үләнне тәүлекнең якты вакытында бастырырга кирәк. Яңгыр, кие томан (50 м дан кимрәк күренсә дә) вакытында һәм көчле жил булганда үләнне чабу тыела.

9 статья. Гомуми файдаланудагы территорияне сезонлы жыештыру һәм санитар чистартуны оештыру

9.1. Гомуми файдаланудагы территорияләрне сезонлы жыештыру һәм санитар чистартуны оештыру жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

9.2. Жирлекнең башкарма комитеты гомуми файдаланудагы территорияләрне даими рәвештә жыештыруны һәм санитар чистартуны оештыра.

9.3. Гомуми файдаланудагы территорияләрдә калдыкларны санкцияләnmәгән урнаштыру урыннары ачыкланганда, әлеге территория чистартылырга тиеш.

9.4. Гомуми файдаланудагы территорияләрдә калдыкларны санкцияләnmәгән урнаштыру урыннары ачыкланганда, әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә вәкаләтле орган мөрәжәгәте, йә күрсәтмәләре нигезендә, күрсәтелгән территорияне жыештыру, күрсәтмәдә билгеләнгән срокта, гомуми файдаланудагы урыннар территориясендә калдыкларны рөхсәтсез урнаштыруда гаепле затлар даирәсен билгеләгәннән соң башкарыла.

9.5. Калдыкларны санкцияләnmәгән урнаштыру урыннарын ачыклау кызыксынучы затларның, хәбәрләреннән, шулай ук мәгълүматның башка чыганакларының, шул исәптән массакуләм мәгълүмат чараларының мөрәжәгәтләре буенча гамәлгә ашырыла.

10 статья. Коммуникацияләр төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә жир эшләрен уздыруга төп таләпләр

10.1. Жирлек территориясендә юл, төзелеш һәм башка жир эшләрен житештерү Биектау муниципаль районы башкарма комитетының административ-техник инспекциясе тарафыннан бирелгән тиешле эшләрен башкаруга рөхсәт нигезендә гамәлгә ашырыла.

10.2. Жир асты коммуникацияләрен яисә төзелеш эшләреннән башка төрләрен көйләү эшләрен башкарганда төзелеш һәм ремонт оешмалары гаебе белән башкарылган юл өслекләреннән, яшелләндерүләреннән һәм төзекләндерү элементларының барлык жимерелүен һәм жимерелүен, эшләрен башкаруга рөхсәт алган оешмаларга (ордер) тулы күләмдә рөхсәт биргән сроктарда бетерергә кирәк.

10.3. Эшләр тәмамланганнан соң 24 сәгать эчендә, ел фасылларына карамастан, юлның юл өлешен каплау транспорт һәлакәтсез хәрәкәтен тәмин итү чикләрендә һәм механикалаштырылган жыештыру мөмкинлекләрендә торгызылырга тиеш. Юл киеме конструкциясе аны ачканнан соң гамәлдәге конструкциядә бозылган төзекләндерү эшләрен торгызу турында килешүдә (килешүдә) күрсәтелгән сроктарда, әмма язгы-жәйге чорда - 1 айдан да соңга калмыйча һәм көзге-кышкы чорда - 2 айдан да соңга калмыйча торгызылырга тиеш.

10.4. Жир эшләрен башкаручы зат эшләрен башкару урынында үзе белән

рөхсәтнең күчermәсе һәм эшләрне оештыруның план-схемасы булырга тиеш.

10.5. Эшләр башкаручы затлар, юл, төзелеш, авария эшләрә һәм башка жир эшләрә өчен җаваплы вазыйфай затлар әлеге Кагыйдәләр, төзелеш нормалары, кагыйдәләр, техник регламентлар, стандартлар, эшләр башкару һәм житештерү өлкәсендәге башка норматив актлар, Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, жирлекнең муниципаль хокукый актлары нигезендә эшләр алып барырга тиеш.

10.6. Эшләр киеренкелектәге кабельләрнең яисә гамәлдәге газүткәргечләрнең сак зонасында производствоны эшләр житекчесенә, әлеге коммуникацияләрне файдаланучы оешмалар вәкилләренә турыдан-туры күзәтүе астында башкарырга кирәк.

10.7. Житештерү барышында проектта күрсәтелмәгән коммуникацияләр, жир асты корылмалары яисә шартлау куркынычы булган материаллар табылган очракта, жир эшләрә тиешле органнарға, шулай ук коммуникацияләр хужаларына рөхсәт алганчы туктатылырга тиеш.

10.8. Юл өслекләрен, тротуарларны, газларны ачканда, тиешле эшләр башкарганда туфракның уңдырышлы катламын саклау һәм алардан файдалану тәмин ителә.

10.9. Төнлә эшләми торган механизмнар һәм машиналар юлларның машина юлыннан китәргә тиеш.

Жәяүлеләрнең, жир эшләрән башкаручы затларның юл иминлеген тәмин итү өчен, бер-берсеннән ким дигәндә 200 м ераклыктагы култыксалы өслекләр һәм күперләр урнаштырырга тиеш.

10.10. Эшләр житештерү өчен җаваплы оешмалар һәм затлар күрсәтелгән эшләрне сыйфатсыз башкарган һәм Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә бозылган төзекләндерү элементларын (объектларын) торгызган өчен җаваплы булалар.

10.11. Рөхсәтсез (ордерсыз) жир эшләрән житештерү аларны житештерүче зат бозылган төзекләндерү эшләрән торгызу бурычыннан азат итми.

10.12. Административ җаваплылыкка тартылу төзекләндерүне торгызу бурычыннан азат итми.

10.13. Эшләр житештерүгә рөхсәт биргән орган, гамәлдәге законнар нормалары белән билгеләнә торган эшләрнең тиешле төрләрән үткәру тәртибен, шулай ук ордерда билгеләнгән эшләрне житештерү шартларын (эшләрне алып бару срогын, ысулын) бозган очракта, Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары нигезендә гаепле затларны җаваплылыкка җәлеп итеп, эшләр башкаруга рөхсәтне юкка чыгарырга хокуклы.

10.14. Жирлек территориясендә юл, төзелеш һәм башка жир эшләрән башкарганда түбәндәгеләр тыела:

- аларны житештерүгә рөхсәтсез (ордерыннан) юл, төзелеш һәм башка жир эшләрә башкарырга;

- тарихи һәм мәдәни ядкәрләр территориясендә мәдәни мирас объектларын саклауның тиешле органы рөхсәтеннән башка, аларның җимерелүенә, җимерелүенә яисә юкка чыгуына янауы жир эшләрә башкарырга;

- булган корылмаларны, коммуникацияләрне, яшел утыртмаларны һәм

төзеклэндөрү элементларын зарарларга;

- эш урынына материаллар илтеп житкерүне рөхсөт бирүдө билгелэнгән эшләр башланган вакыттан иртэрөк башкарырга;

- урамнарның һәм юлларның юл өлешендә эремә һәм бетон эзерлөргә;

- коелардан, траншеялардан һәм газ казаннарына, яшел үсентеләр территориясеннән, тротуарлардан һәм урамнарның һәм юлның бер өлешеннән су ташырга;

- эшләр тәмамланганнан соң урамнарның, юлларның, тротуарларның, газларның юл өлешендә жир һәм төзелеш чүп-чарын калдырырга;

- төзелеш материалларын складлау өчен артык (эшләр башкаруга рөхсөт ителмәгән) майданнар билөргә, чикләрне хәл итүдә билгелэнгән территорияләрне кәефлэндерөргә;

- юлларны һәм ишегалларына керүне тоткарларга, транспорт юлларын һәм жәяүлеләр хәрәкәтен бозарга;

- эшләр башкару өчен бүлеп бирелмәгән территорияләрне, агачларны, куакларны, газоннарны, юлларның, урамнарның, тротуарларның, территорияләрнең жир һәм төзелеш материаллары белән күмү.

11 статья. Сәүдә объектлары янындагы территорияләрне карап тоту һәм төзеклэндөрү таләпләре

11.1. Вак сату объектларын рөхсөтсез урнаштыру тыела.

11.2. Жирлекнең муниципаль милкендәге жир кишәрлекләрендә һәм дәүләт милке чикләнмәгән жир кишәрлекләрендә сату-алу стационар булмаган объектларын (хезмәт күрсәтү буенча стационар булмаган объектларны) жирлек территориясендә стационар булмаган сәүдә объекттын (хезмәт күрсәтү буенча стационар булмаган объектны) урнаштыруга шартнамә нигезендә бирелгән рөхсөтсез урнаштыру тыела.

11.3. Стационар булмаган объектларны урнаштыру чоры, шартлар, техник характеристикаларга таләпләр сәүдә стационар булмаган объекттын урнаштыруга рөхсәттә, йә сәүдә объекттын урнаштыруга (эксплуатациягә) шартнамәдә билгеләнә.

11.4. Төзеклэндөргәндә жир һәм төзелеш-монтаж эшләрән башкару таләп ителгән сәүдә объектлары өчен жир эшләрән житештерүгә рөхсөт алу таләп ителә.

11.5. Сәүдә объекты демонтажыннан соң, мондый объектның милекчесе (кулланучы) янәшәсендәге территорияне төзеклэндөрүне торгызырга тиеш.

11.6. Мондый жир кишәрлекләренең милек хокукы рәвешләренә бәйсез рәвештә сәүдә объектына тоташкан жир кишәрлекләрендә төрле объектлар (манекеннар, алып киленгән меню һ.б.) урнаштыру тыела.

11.7. Сәүдәнең стационар булмаган объектлары (хезмәт күрсәтү буенча стационар булмаган объектлар) хужалары якындагы территориянең тиешле санитар-техник торышын тәэмин итә.

11.8. Стационар сәүдә объектларын оештыру санитария нормаларын һәм кагыйдәләрен, шулай ук әлегә Кагыйдәләр таләпләрән үтәп, бердәм тәртиптә рөхсөт ителә.

12 статья. Калдыклар жыюны һәм алып китүне оештыруда катнашу

12.1. Жирлек территориясендә каты коммуналь калдыкларны жыю (шул исәптән аерым), жыю эшчәнлеген оештыру гамәлдәге законнар һәм әлегә

Кагыйдэлэр нигезендэ гамэлгэ ашырыла.

12.2. Барлык төр калдыктарны туплау, жыю һәм алып китү калдыктар милекчеләре тарафыннан калдыктарны жыю һәм транспортлау эшчәнлеген гамэлгэ ашыручы индивидуаль эшкуар белән төзелә торган каты коммуналь калдыктар белән эш итү буенча хезмәтләр күрсәтүгә гамәлдәге законнарда каралган шартнамәләр нигезендә оештырыла.

12.3. Калдыктарны чыгару гамәлдәге законнар нигезендә төзекләндерелгән урнаштыру объектларына гамэлгэ ашырыла.

12.4. Калдыктар жыю графигы калдыктарны алып китүнең унайлылыгын тәэмин итәргә тиеш.

13 статья. Халыкның аз мобильлеле төркемнәре өчен торак мохите һәркем файдалана алырлык булуга аерым таләпләр

13.1. Торак мохитен төзекләндерү объектларын, урамнарны һәм юлларны, мәдәни-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектларын проектлаганда, өлкән яшьтәге затлар һәм инвалидлар өчен торак пунктлар тирәлегеннән файдалану мөмкинлеген, әлеге объектларны гамәлдәге законнар нормалары нигезендә картлар һәм инвалидларның күчеп йөрүенә ярдәм итүче элементлар һәм техник чаралар белән тәэмин итүне күздә тоту тәкъдим ителә.

13.2. Өлкән яшьтәге затларны һәм инвалидларны хәрәкәткә китерүче техник чаралар һәм жайланмалар проектлау, төзү, урнаштыру, расланган проект документациясе нигезендә яңа төзелештә заказчы тарафыннан гамәлгэ ашырылырга тәкъдим ителә.

13.3. Билгеләп үтелгәнчә, автотранспорт чараларының һәр тукталышында, шул исәптән социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектлары (торак, ижтимагый һәм житештерү биналары, төзелешләр һәм корылмалары, шул исәптән физкультура-спорт оешмалары, мәдәният оешмалары һәм башка оешмалар урнашкан), ял итү урыннары янәшәсендә, бушлай машина кую урыны (ләкин ким дигәндә 1 урын) I, II төркем инвалидлар белән идарә ителә торган транспорт чараларының, шулай ук III төркем инвалидлар тарафыннан РФ Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә бушлай парковка өчен 10% урын (кимендә 1 урын) һәм мондый инвалидларны һәм (яисә) инвалид балаларны йөртүче транспорт чаралары бүлеп бирелә. Күрсәтелгән транспорт чараларында "Инвалид" тану билгесе билгеләнергә тиеш. Билгеләнгән урыннарны машина кую өчен башка транспорт чаралары биләргә тиеш түгел..

14 статья. Жәмәгатьчелек катнашуын оештыру принциплары

14.1. Ижтимагый катнашуның барлык рәвешләре барлык кызыксынучы яктарны тулысынча кертүгә, аларның чын мәнфәгатьләрен һәм кыйммәтләрен ачыклауга, аларны проектлауда чагылыш табуга, проектларны гамәлгэ ашыруның максатлары һәм планнары буенча килешүгә ирешүгә, территорияне үстерү стратегиясен гамәлгэ ашыручы проектлар тирәсендә тормышның барлык субъектларын мобилизациялүгә һәм берләштерүгә юнәлдерелгән.

14.2. Территорияне төзекләндерү проектлары буенча ачык фикер алышуны проект бурычларын формалаштыру этабында һәм проектлау этапларының һәркайсы йомгаклары буенча оештырырга киңәш ителә.

14.3. Территорияне төзеклэндерүгә һәм үстерүгә кагылышлы барлык карарлар, жирлек халкының фикерен исәпкә алып, ачык һәм хәбәрдар кабул ителергә тиеш.

14.4. Халыктан һәм тормышның башка субъектларынан мохитне төзеклэндерү һәм комплекслы үстерү өлкәсендәге бурычлар һәм проектлар турында мәгълүматтан файдалану дәрәжәсен күтәрү өчен барлык мәгълүмат Биектау муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла.

14.5. Гражданнарның комплекслы төзеклэндерү проектларын гамәлгә ашыру һәм карарлар кабул итү процессында катнашуын гамәлгә ашыру өчен ижтимагый катнашуның түбәндәге рәвешләре мөмкин:

- территорияне үстерү максатларын һәм бурычларын бергәләп билгеләү, мохит проблемаларын һәм потенциалын инвентарьлаштыру;

- активлыкның төп төрләрен, функциональ зоналарны һәм аларның сайланган территориядә үзара урнашуын билгеләү;

- жиһазлар, капитал булмаган объектлар, кече архитектура формалары турында фикер алышу һәм сайлау, шул исәптән аларның функциональ билгеләнешен, тиешле габаритларны, стиль чишелешен, материалларны билгеләү;

- территориянең функциональ зоналарын исәпкә алып, өслек типларын сайлауда консультацияләр;

- яшеллэндерүнең фаразланган типлары буенча консультацияләр;

- фаразланган яктырту һәм яктырту жиһазлары типлары буенча консультацияләр;

- проектны эшләүдә катнашу, архитекторлар, проектлаучылар һәм башка профильле белгечләр белән карарлар турында фикер алышу;

- проектлау процессында катнашучылар һәм булачак кулланучылар белән, жирле халыкны (өлкәннәрне һәм балаларны), эшмәкәрләрен, күрше территорияләр милекчеләрен һәм башка кызыксынучы якларны да кертәп, проект карарларын килештерү.

14.6. Проектларны гамәлгә ашырганда жәмәгатьчелеккә планлаштырылган үзгәрешләр һәм бу процесста катнашу мөмкинлеге турында мәгълүмат житкерүне тәмин итәргә кирәк.

15 статья. Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту

15.1. Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту өченче затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозмаска тиеш. Йорт хайваннары һәм кошлары китергән зыян өчен аларның хужалары РФ законнары белән билгеләнгән тәртиптә жаваплы.

15.2. Йорт хайваннары хужалары үз хайваннарының экскрементларын жыю һәм утильләштерүне мөстәкыйль гамәлгә ашыралар.

15.3. Авыл хужалыгы хайваннарын (сыерларны, сарыкларны, кәжәләрне, дуңгызларны һәм башкаларны) һәм кошларны матди карап тору шәхси торак йортлар территорияләрендә йорт янындагы кишәрлекләрдә рөхсәт ителә.

15.4. Барлык продуктив хайваннар (эре мөгезле терлекләр, кәжәләр, сарыклар, дуңгызлар, атлар) гражданнарның яшәү урыны буенча ветеринария учреждениеләрендә - хайваннар хужаларын бирковацияләү һәм ел саен яңадан теркәлەرگә тиеш..

15.4. Йорт хайваннарын көтү жирле үзидарә органының норматив-хокукый

акты белән билгеләнә торган, хужасы күзәтүендә яисә аның кушуы буенча башка зат күзәтүендә рөхсәт ителә.

15.5.Йорт хайваннарын чыгару 7.00 сәгатьтән 23.00 сәгатькә кадәр рөхсәт ителә. Башка вакытта чыккан очракта, хужалар урамнарда һәм йортларда тынлыкны тәмин итү өчен чаралар күрергә тиеш.

15.6.Этләрне торак һәм изоляцияләнгән биналардан гомуми ишегалларына һәм урамга бары тик кыска тезгендә һәм намордникта гына чыгарырга мөмкин, моңа өч айлык көчөкләрдән тыш.

15.7. Хужалар йорт хайваннарын һәм ишегалларын, тротуарларны, урамнарны, паркларны, газоннарны, балалар мәйданчыкларын, скверларны, мәйданнарны, шулай ук торак йортларның подъездларын пычратмаска тиеш. Этләр, мәчеләр һәм башка вак хайваннар янганда хужа үзе белән йорт хайваннарының табигый парларын тулысынча жыештыруны тәмин итә торган булырга тиеш, алар мәйданчыкларда чүп контейнерларына чыгарылырга тиеш.

15.8. Этне тезгеннән урамда гына төшерергә була. Махсус билгеләнгән мәйданчыклар булмаганда, жирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган буш урыннарны, кәбестәләрне һәм башка урыннарда куып чыгару рөхсәт ителә.

15.9. Этләрне Дрессировкалау бары тик яхшы корылган мәйданчыкларда гына яисә жирлек территориясендә генә үткәрелергә мөмкин.

15.10.Йорт хайваннарын тәүлекнең якты вакытында гына юллардан куарга кирәк, шул ук вакытта аларны юлның уң ягына мөмкин кадәр якынарак юнәлтергә кирәк. Йорт хайваннарын, грунт юлларынан һәм сукмаклардан мөмкин булганда, асфальт өслекле юл буйлап алып бару тыела.

15.11. Йорт хайваннарын урамда калдырганда, терлек хужалары яшел үсентеләр бозылудан һәм терлекләр тотуга тотылган чыгымнарны каплай.

15.12.Йорт кәжәләре бары тик капка төбөндәге территориядәге утарларда гына яки хужалар карамагында гына булырга тиеш.

15.13. Рөхсәт ителми:

1) хайваннарны балалар мәйданчыкларына, мәктәп, балалар бакчалары территорияләренә, ашханәләргә, поликлиникаларга, азык-төлек кибетләренә жибәрергә;

2) пляжларда йорт хайваннарын куып чыгарган һәм сулыкларда коенган;

3) тыелган язу булганда, хайваннарны учреждениеләргә кертергә;

4) торак пунктлар территориясендә хайваннарны һәм кошларны озатмыйча чыгарырга;

5) исерек килеш булган затларга, шулай ук ундүрт яшькә житмәгән затларга хайваннарны йөртергә;

6) балконнарда, көймәләрдә, торак йортларның гомуми кулланылыштагы урыннарында (арадаш фатирлар, баскыч читлекләре, чормалар, подваллар һәм башка ярдәмче биналар коридорларында) йорт хайваннарын һәм кошларын даими карап тору;

7) жирлекләр территориясендә йорт хайваннарының махсус чаралар уздыру урыннарынан тыш урнашуы (күргәзмәләр һәм башкалар).

15.14. Йорт хайваннары һәм кошлар хужалары бурычлы:

1) хужалык һәм ветеринария чараларын гамәлгә ашыру терлекләр авыруларын кисәтү һәм терлекчелек продуктларының ветеринария-санитария ягыннан иминлеге, әйләнә-тирә мохитне терлекчелек калдыклары белән пычратмаска, шулай ук ел саен яңадан теркәлү чорында мәжбүри дөвалау-профилактика чаралары үткәрергә;

2) хайваннарның кайда урнашуын даими тикшереп торырга;

3) хайваннар авырганда һәм алар үлгән очракта, шулай ук гадәти булмаган үз-үзләрен тотышлары вакытында ветеринария учреждениеләре белгечләренә кичекмәстән хәбәр итәргә. Алар килеп житкәнче, авыру билгеләре булган хайваннарны аерырга;

4) терлекләргә карау, диагностик тикшеренүләр, саклау өчен прививкалар һәм дөвалау-профилактик эшкәртүләр өчен ветеринария белгечләре таләбе буенча бирергә.

15.15. Үлгән терлекне күмү махсус билгеләнгән махсуслаштырылган оешма тарафыннан башкарыла.

15.16. Үз территориясендә саклык этләре булган оешмалар түбәндәгеләргә бурычлы:

1) этләргә гомуми нигезләрдә теркәргә;

2) этләргә нык бәйләнгән килеш тоту;

3) килүчеләргә хайваннар янына керү мөмкинлеген төшереп калдырырга;

4) территориягә кергәндә кисәтү язуы булган очракта, эшнә туктату вакытыннан алып яисә гомуми файдалану территориясеннән читтә калдырылган территориядә генә этләргә бәйдән төшереп калдырырга.

15.17. Ижтимагый урыннарда озата баручы затлардан башка урнашкан күзәтүчесез хайваннар ауларга тиеш.

15.18. күзәтүчесез хайваннарны аулау мондый хайваннарны ачыклаган махсуслаштырылган предприятие яисә жирле үзидарә органнары белән төзелгән шартнамә буенча башка зат тарафыннан башкарылырга мөмкин.

15.19. Күзәтчесез хайваннарны аулау гамәлләрен гамәлгә ашыру хайваннарга карата гуманлы мөнәсәбәт һәм ижтимагый эхлак нормаларын үтәү принципларына нигезләнә.

15.20. Рөхсәт ителми:

1) хайваннарны фатирлардан һәм хосусый йорт биләмәләре территориясеннән тиешле суд карарыннан башка тартып алырга;

2) этләргә кибетләрдә, даруханәләрдә, коммуналь хезмәт күрсәтү предприятиеләрендә бәйдән төшерергә;

3) ветеринария органнары тәкъдимнән башка приманкалар һәм отлауның башка чараларын куллану.

16 статья. Жирләү урыннарын тоту

16.1. Этник, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә жирләү урыннарын тоту федераль законнар һәм муниципаль хокукый актта билгеләнгән жирләү урыннарын тоту кагыйдәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

16.2. Мәет жирләү урыннарын санитар карап тоту дөүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләргә сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында 2013 елның 05 апрелендәге 44-ФЗ номерлы

Федераль законда билгелэнгән тәртиптә заказчы һәм дәүләт яисә муниципаль ихтыяжларны тәэмин итүгә юнәлдерелгән (алга таба - сатып алу) гамәлгә ашырыла. Сатып алу тәэмин итүче (подрядчы, башкаручы) билгеләмәсеннән башлана һәм контракт яклары тарафыннан йөкләмәләрне үтәү белән тәмамлана. Федераль закон нигезендә сатып алуларны гамәлгә ашыру турында хәбәрнамә урнаштыру яки житкерүчене (подрядчыны, башкаручыны) билгеләүдә катнашырга чакыру юнәлеше каралмаган очракта, сатып алу контракт төзүдән башлана һәм контракт яклары тарафыннан йөкләмәләрне үтәү белән тәмамлана;

16.3. Күмү урыны эчтәлегенә таләпләр:

16.3.1 зиратларда жәмәгать бәдрәфләре чиста һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Ижтимагый бәдрәфләр территорияләрендә урыннар чистартылырга тиеш;

16.3.2 зират территориясендә чүп-чар һәм чүп савытлары чистартылырга тиеш. Калдыклар тупланган саен 3 көнгә бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә чыгарылырга тиеш;

16.3.3.3. ауган һәм авария хәлендә агач утыртмалары булу рөхсәт ителми. Авария агач утыртмалары ачыкланганнан соң бер тәүлек эчендә жимерелергә тиеш;

16.3.4. Шәхесләре ачыкланмаган файдаланылмаган каберләр яки үлгән кешеләрнең каберләре пычрактан һәм чүп-чардан чистартылырга, калкулык һәм кабер ташы белән жиһазланырга тиеш.

16.4. Кышкы чорда жирләү урыннарын тоту үзенчәлекләре.

16.4.1. Зиратларның үзәк юллары, керү юллары, тротуарлар киңәйтелергә һәм кардан чистартылырга тиеш. Боз катламнары булмаса, тигез кар накаты булу рөхсәт ителә;

16.4.2. Үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелергә тиеш. Юлларның һәм тротуарларның юл өлешен эшкәртү кар явудан соң ук башланырга тиеш;

16.4.3. Беренче чиратта, кар чыгаруны, бозны кыяуны һәм үзәк һәм подъезд юлларынан кар-боз берәмлекләрен алуны башкарырга кирәк;

16.4.4.4. күмү урыннарының жәяүлеләр зоналарында бозга каршы материаллар куллану, юллардан чистартылган кар һәм бозны каберләргә, газларга, куакларга салу рөхсәт ителми.

16.5 Жәйге чорда жирләү урыннарын тоту үзенчәлекләре:

16.5.1. үзәк юллар, килү юллары, тротуарлар, каберләр арасындагы юллар һәм гомуми файдаланудагы жирләрдәге башка территорияләр төрле пычранулардан чистартылырга тиеш;

16.5.2. Яшел үсентеләрне санитар кисеп алу, чүп үләннәрен кисү буенча чаралар ел саен үткәренергә тиеш.

16.6. Күмү урынын, кабер өсте корылмасын (тәреләр, һәйкәлләр, плитәләр, склеплар һ.б.) карап тоту, чәчәкләр һәм декоратив куаклар утырту, колумбаридә куышны карау ир белән хатын, туганнары, үлгән яисә башка зат тарафыннан санитария таләпләрен мәжбүри үтәгән килеш башкарыла.

17 статья. Кагыйдәләренң үтәлешен тикшереп тору

17.1. Физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар әлеге Кагыйдәләрдә билгелэнгән жирлек территориясен төзекләндерү таләпләрен үтәүне тәэмин итәргә тиеш.

17.2 Әлеге Кагыйдәләрне бозу административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә (Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексы нигезендә җаваплылыкны үтәмәгән өчен федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында каралган нормалар һәм кагыйдәләр булган әлеге Кагыйдәләрнең нигезләмәләреннән тыш) җаваплылыкка тартыла.

17.3. Төзекләндерү өлкәсендә кануннар һәм муниципаль хокукый актлар таләпләрен үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыкка җәлеп итү күрсәтелгән таләпләренә үтәүдән һәм кертелгән хокук бозуларны бетерүдән йөзен азат итми.

2 нче кушымта
Биектау муниципаль районының
Усад авыл җирлеге Советы карарына
муниципаль район _____ елның
«_____» _____ № _____

ПОРЯДОК

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл җирлеге гражданның Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл җирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре проекты турында фикер алышуда һәм фикер алыша торган проект буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу катнашуы

1. «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл җирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында» Усад авыл җирлеге Советы карары проекты буенча гражданның тәкъдимнәре:

1.1. Территорияне төзекләндерү кагыйдәләре проекты буенча тәкъдимнәрне һәм искәртмәләренә карау буенча махсус комиссия рәисе тарафыннан язмача рәвештә кабул ителә, ә ул булмаганда - комиссия әгъзаларының берсе.

1.2. Территорияне төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү буенча гражданның тәкъдимнәрендә территорияне төзекләндерү кагыйдәләренә кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр тексты, аның Ф.И.О., яшәү урыны адресын күрсәтеп, граждан тарафыннан имзаланарга тиеш.

1.3. “Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл җирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында” Усад авыл җирлеге Советы карары проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертүче гражданга махсус комиссия рәисе, йә комиссия әгъзасы тарафыннан имзаланган текстны алу турында язма раслама бирелә.

“Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында” Усад авыл җирлеге Советы карары проекты буенча махсус комиссия тарафыннан тәкъдимнәр һәм искәртмәләр алынган очракта, почта, адресат почта аша, җибәрү юлы белән тәкъдимнәр алу турында хәбәр ителә.

“Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл җирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында” Усад авыл җирлеге Советы карары проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертелгән очракта,

телефон аша - махсус комиссия рәисе, яисә махсус комиссия әгъзасы гражданга кисәтүләр һәм тәкъдимнәр алу турында телефон аша раслый. Шул ук вакытта гражданин Ф.И.О. гражданинның яшәү урыны адресы да теркәлә.

“Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында” Усад авыл жирлеге Советы карары проекты буенча гражданның барлык тәкъдимнәре һәм искәрмәләре махсус журналда (тегелгән һәм номерлар сугылган) теркәлә, аңа кушымта итеп кәгазь чыганаclarда гражданның тәкъдимнәре һәм кисәтүләре, шулай ук тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кабул итүче зат тарафыннан таныкланган телефон шалтыратулары тора.

“Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында” Усад авыл жирлеге Советы карары проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр 2018 елгы Усад авыл жирлеге советында кабул ителә: 422710, Татарстан Республикасы, Биектау районы, Усад авылы, Совет ур., 41, тел. 73-2-75, көн саен, шимбә һәм якшәмбедән кала, көн саен 8-00 сәгатътән 16-00 сәгатъкә кадәр - «___»_____2018 ел.